

## Rozhovor

# Jsem ráda, že jsem mohla dělat povolání, které bylo mým koníčkem

**Na konci srpna opouští funkci vrchní sestry Chirurgického oddělení Mgr. Magdaléna Hálová. Završuje tak své bezmála čtyřicetileté působení v českobudějovické nemocnici a odchází do zaslouženého důchodu.**



Mgr. Magdaléna Hálová / Foto: redakce

### ■ Paní vrchní, kde se ve vás vzala touha pracovat ve zdravotnictví?

Při výběru profese mě silně ovlivnila nemoc mojí maminky. V době, kdy jsem chodila na základní školu, byla maminka velmi nemocná. Měla jsem k ní velmi blízko, proto pro mě bylo samozřejmostí jí pomáhat a pečovat o ni. Když nastal čas podat si přihlášku na střední školu, zdravotnická škola pro mě byla jasnou volbou. Po jejím úspěšném dokončení jsem chtěla studovat psychologii, avšak protože jsem odmítla vstoupit do Socialistického svazu mládeže, nezískala jsem doporučení, a tak mi bylo studium na vysoké škole znemožněno. Jelikož pocházím z východního Slovenska, nastoupila jsem jako sestra na ARO do nemocnice v Košicích, přičemž 1. srpna uplynulo od mého

nástupu 45 let. Do Českých Budějovic jsem se přistěhovala za manželem. Zde jsem poté v roce 1985 nastoupila do tehdejší Vojenské nemocnice.

### ■ Byla to velká změna pracovat na druhém konci republiky? Na jaké oddělení jste nastoupila?

Ani ne. Chtěla jsem pokračovat v práci na ARO, ale tehdy byl primářem ARO můj tchán, MUDr. Erik Hála. Ctílo se, že rodinní příslušníci by neměli pracovat na stejném oddělení. A tak jsem nastoupila na Chirurgické oddělení. Později jsem pracovala také na Očním oddělení, Interním oddělení na stanici JIP a velmi krátce na Anesteziologicko-resuscitačním oddělení. V roce 1999 jsem se však po oslovení tehdejší vrchní sestrou Bc. Hanou Vovesnou vrátila

na Chirurgické oddělení na pozici staniční sestry jednotky intenzivní péče, která v té době vznikala.

### ■ Vyzkoušela jste si práci na několika odděleních. Jak na tyto zkušenosti vzpomínáte?

Vždy říkám, že každá změna měla něco do sebe. Vyzkoušíte, že všude je chléb o dvou kůrkách. Všude vám něco vyhovuje méně a něco více. Vidíte, že každé oddělení funguje trochu jinak. Jsem vděčná za všechny příležitosti, které mi život přinesl. Nikdy jsem práci nezměnila, protože bych musela. Vždy mě někdo oslovil s nabídkou a já ji přijala. To vnímám jako příjemný důvod ke změně. Například práci na JIP na Interním oddělení jsem získala tak, že jsem potřebovala praxi v rámci studia

ARIP, zatímco vrchní sestra Interního oddělení potřebovala na JIP sestru, a tak mi místo nabídla. V té době jsem pracovala na Očním oddělení, ale protože se vrchní sestry navzájem dobře znaly, s přestupem nebyl problém.

### ■ Kdy jste nastoupila na post vrchní sestry Chirurgického oddělení?

Na místo vrchní sestry Chirurgického oddělení jsem nastoupila před šesti lety, když byl do funkce primáře jmenován MUDr. Petr Pták, Ph.D., který mi pozici nabídl. Upozornila jsem ho, že za pár let budu chtít odejít do důchodu. Nevadilo mu to a jeho jedinou podmínkou bylo, abych ho půl roku před svým odchodem informovala. Podmínku jsem dodržela a od dubna zaučuji novou vrchní sestru. Neodcházím ve zlém, ale plánovaně. Myslím, že moje nástupkyně má výhodu v tom, že jako jedna z mála je takto zaučena. Nemusí tápat v tom, na koho se s čím může obrátit a kde má co hledat. Samozřejmě vše předat nelze, bude čelit i novým situacím, které bude ale muset řešit už sama.

### ■ Bylo něco, co vás tehdy v nové funkci překvapilo?

Celý život jsem byla obklopena muži, pro které platilo, že „černá je černá a bílá je bílá“. Až s nástupem do funkce staniční sestry jsem zjistila, jak odlišné je mužské a ženské myšlení. Stávalo se mi, že jsem přišla ráno do práce a kolegyně se mě ptaly, jak jsem nové nařízení myslela. Říkala jsem jim, že přesně tak, jak jsem napsala, ať za tím nehledají žádný jiný nebo skrytý význam.

Když jsem nastoupila na JIP, byly zde sestry ze čtyř stanic a každá měla odlišný systém práce. Nejprve jsem myslela, že vše budeme řešit demokraticky, avšak záhy jsem zjistila, že určitá pravidla prostě musí být dána nadřazeným. Tato zkušenost pro mě byla výhodou i ve funkci vrchní sestry.

### ■ Většina oddělení hledá do svých kolektivů nové sestry. Jak je to s personálem na vašem oddělení?

Během celých šesti let jsem sestry hledat nemusela, vždy byla vyšší

poptávka než počet volných míst. Nerada bych však něco zakřikla. Pouze jednou v minulosti a nyní v posledním půlroku se sešlo několik odchodů do důchodu, na mateřskou dovolenou, dlouhodobé nemoci apod., takže jsme se dostali do personální krize a čekali na nové sestry. Naštěstí se nám nyní podařilo přijmout čtyři nové kolegyně na poloviční úvazky, což je teď, zejména u sester s malými dětmi, velmi žádané. Věřím, že po prázdninách nám přibudou ještě další kolegyně.

### ■ Jak jste docílila tak stabilního týmu?

Takto velké oddělení funguje jako neustále se měnící organismus. Sestry přichází ze škol nebo odchází na mateřskou dovolenou, důležité však je, že se po rodičovské dovolené vrací zpět. Myslím si, že jsem vždy vyhověla, když chtěla sestra změnit stanici, takže docházelo i k posunu personálu v rámci vlastního oddělení. Když chtěla nějaká sestra odejít na jiné oddělení, snažila jsem se přesun umožnit. Samozřejmě poté, co jsem dostala novou sestru, abych neohrozila chod oddělení. Věřím, že spokojená sestra, přestože bude na jiném oddělení, je daleko větším přínosem, než kdyby zůstala na oddělení, kde už z jakýchkoliv důvodů zůstat nechce. Vážila jsem si toho, když sestra přišla a řekla, že se nejedná o nic osobního, ale že potřebuje změnu. Respektovala jsem jejich potřeby a doufám, že to ocenily a jsou na nových místech spokojené. Vždy jsem si také na novou sestru chtěla udělat vlastní názor. Přijímala jsem tedy i ty, které měly pošramocenou pověst. Při pohovoru jsem jim na rovinu řekla, že jsem nedostala zcela kladné reference, ale dávám jim šanci. A můžu říct, že až na výjimky se mi osvědčily a byly na Chirurgickém oddělení spokojené.

Říkala jsem si, že nikdy v životě nesmím dopustit, abych byla někdy natolik ovlivněná snahou někomu se zalíbit, že bych ztratila vlastní úsudek a prosazovala něco, s čím bych vnitřně

nesouhlasila. Doufám, že to takto vnímal i můj personál, že za ním stojím.

Někdy samozřejmě musíte udělat rozhodnutí, u kterého cítíte, že je na hraně. Nesete však určitou odpovědnost a musíte věci vyřešit. Snažila jsem se personálu vyjít vstříc, mluvila jsem s nimi, znala jsem jejich potřeby. V poslední době, tím myslím začátek roku 2022, zbylo v této éře hektických změn (změny ve vedení pro nelékařský zdravotnický personál, akreditace, změna ošetrovatelské dokumentace a její testování, vytváření standardů atd.) na soukromé hovory pouze minimum času. Přesto věřím, že naše vztahy s personálem byly dobré, a pokud chtěli, mohli za mnou kdykoli přijít. Nejsem však naivní a vím, že zavděčit se všem nelze. Uvědomuji si, že jsem měla na personál vysoké nároky, přesto doufám, že na mě nikdo nebude vzpomínat ve zlém.

Možná jsem si až moc nosila práci domů a přemýšlela o svých rozhodnutích. Říká se, že člověk je oblíbený až do svého prvního negativního rozhodnutí. I já jsem samozřejmě musela udělat rozhodnutí, která bych byla radši, kdybych dělala nemusela. Nicméně doufám, že to nikoho na duši nepošramotilo. Vždy jsem se snažila i nepopulární věci vysvětlit tak, aby byly přijaty s co nejmenším odporem.

Se studenty se věnuji vyhodnocení jejich praxe, ptám se jich, jak jsou spokojeni a co jim naopak scházelo. Říkám jim, že pokud mají problém, ať nejprve přijdou za mnou a až poté si stěžují na fakultě. Fakulta jim na dálku nepomůže. Když je problém, tak ho vždy řešíme přímo na oddělení.

### ■ Co člověk potřebuje mít v sobě, aby byl dobrou zdravotní sestrou?

Jedná se o celou škálu vlastností, schopností i zručností. Každý musí sám cítit, že je mu ta práce blízka. Velkou výhodou dnešní doby je, že si sestry mohou vybrat, zda chtějí na chirurgický či interní obor. Dříve to bylo nalinkované, sestry byly umístěny



tam, kde bylo třeba. Takový přístup nebyl správný, protože každá sestra je jiná. Na chirurgických oborech musí mít sestra švih, musí se rychle rozhodovat a rychle pracovat. Když se u nás něco děje, tak to nepočká.

### ■ Je tedy vztah k pečovatelskému povolání zdravotní sestry stále klíčový?

Dle mého názoru se jedná o velký přínos, když má člověk k tomuto povolání vztah. Moje babička říkala, ať se vždy koukám, jak se daný člověk chová ke starým lidem a k dětem, a z toho vycházím. Opravdu se mi to osvědčilo. Ale to, že některá sestra není vyloženě komunikativní typ, ještě vůbec neznamena, že není dobrou sestrou.

Komunikace obecně je podle mě ve zdravotnictví stále velký problém. Sestřičky přichází ze školy velmi dobře připravené po odborné stránce, ale neumí s pacienty komunikovat. Patřím ke generaci, která ještě hodně stála u lůžek a povídala si s pacienty. Ale jak se doba zrychlila, stihá se více výkonů a zbývá méně času na povídání si s pacienty. Domnívám se, že sociální stránka péče v celém zdravotnictví chybí. Říkám proto studentům, aby chodili k pacientům a povídali si s nimi, že se hodně dozví i o jejich nemocech a nebudou se muset tolik učit z knih. Pacienti jim povypráví o svých nemocech a obtížích a studenti tak získají spoustu praktických informací ke svým teoretickým znalostem a zároveň zmírní sociální izolaci pacientů. Dříve jsme znávali pacienty velmi podrobně. Neříkám, že to nyní nejde, ale ne vždy je prostor.

### ■ Jako zdravotní sestra pracujete již 45 let. Práce sestry se velmi proměnila, například v tom, že narostl objem administrativy. Jak tyto změny vnímáte?

Ráda bych zdůraznila, že jsem měla velké štěstí a celý život jsem vykonávala práci, která mě baví. Když si sestřičky stěžují, že je hodně administrativy, tak jim říkám, že my jsme mívaly více manuální práce. Tu teď vystřídala právě



Mgr. Magdaléna Hálová / Foto: redakce

administrativa. Když si vzpomenu, co vše jsme musely mít, nakládat do dezinfekčních roztoků, sterilizovat a recyklovat. Ani se nechce věřit, že se dříve opakovaně používaly například rukavice, rektální rourky či endotracheální rourky. Nyní se po použití jednoduše vyhodí. Obecně narostlo množství jednorázových pomůcek, což je pro pacienta obrovský benefit. Pacienti mají přístup i ke spoustě chirurgických výkonů, které ještě před lety nebyly dostupné. Vzpomínám na naši bývalou staniční sestru, která nám před lety říkala, že její 70leté sestře nechtěli provést operaci

žaludku z důvodu vysokého věku. Dnes již věk není překážkou, každý má přístup k léčbě a péče je dostupná všem. O to náročnější péče o pacienta v současné době je a s přibývajícím administrativou ještě více. Přála bych oddělení nové přehodnocení počtu personálu a další personální posily.

### ■ Říkáte, že váš celý život práce sestry bavila. Nicméně jste určitě zažila i těžké okamžiky.

Těžké pro mě bylo, když jsem ošetřovala pacienta, o kterém jsem věděla, že umírá. I za pár dní totiž navážete s pacientem vztah. Když vám pacient,

mladý člověk, odchází, musíte mít odstup, jinak je tato práce dlouhodobě neudržitelná. Takové případy si nemůžete brát domů. Samozřejmě mě ani po tolika letech nenechává lhostejnou či necitelnou, že někdo umírá. Těžce jsem vždy nesla týrané děti. Na dětských odděleních bych pracovat nemohla, je mi jich strašně líto, ať už se jim přihodilo cokoliv.

Neméně těžké pro mě ve funkci také bylo, když jsem musela učinit rozhodnutí, které nebylo populární, a vysvětlit ho personálu tak, aby ho přijal. To bylo probdělých nocí.

#### ■ Vaší nástupkyní je

#### **Mgr. Kristýna Toumová, Ph.D. Máte pro ni nějaké rady či přání?**

Nové vrchní vzkazují, že musí jít personálu příkladem. Když ona něco nebude dělat, nebude to dělat ani personál. Když přijдете pozdě do práce či odejdete dřív, tak si personál řekne, že když může ona, oni mohou taky. Těžko budu kárat sestru, že hygienická vyhláška stanovuje, že nesmí mít prstýnky, když sama je mít budu. Když chcete nějaké věci prosadit, musíte začít od sebe. Snažila jsem se razit, že pokud

chcete, aby něco dělali zaměstnanci, musíte to dělat v první řadě sami.

Své nástupkyni přeji dobré vztahy se zaměstnanci, aby ji práce bavila a byla spokojená. Aby myslela na to, že každé její rozhodnutí ovlivňuje zaměstnance, a zamýšlela se nad tím, jaké může mít dopady.

#### ■ Chtěla byste na někoho zavzpomínat či někomu poděkovat?

Chtěla bych poděkovat především primáři MUDr. Petrovi Ptákovi, Ph.D., který mi věřil, dal mi příležitost a práci, která mě bavila. Dokázal se mnou o problémech diskutovat a v neposlední řadě mou práci ocenit.

Samozřejmě bych chtěla poděkovat také svému personálu, který je mi srdečně blízký, tedy celému Chirurgickému oddělení, které za mnou stálo, protože bez něj bych nebyla nikým. Když říkám Chirurgické oddělení, myslím tím celý kolektiv od uklízeček, sanitářek či sanitářů až po lékaře, včetně dvou úžasných sekretářek. Staniční sestry mě na začátku nesmírně podržely a myslím si, že dodnes máme hezké vztahy. Všem moc děkuji, protože

bez nich bych nemohla dělat to, co jsem dělala. Měla jsem štěstí na lidi. Do funkce vrchní sestry jsem nenastoupila dělat kariéru, ale být pro oddělení přínosem. Chtěla jsem pro personál to nejlepší a doufám, že to tak vnímala většina ze zaměstnanců. Pro mě byli přínosem všichni, i ti, kteří například nebyli zcela spokojení, protože mě donutili o dané věci přemýšlet, jestli ji nejde vyřešit jinak.

Celé mé funkční období se neslo v duchu stěhování, a to za mého působení jako staniční i vrchní sestry. Nejdříve přesun z horního do dolního areálu, po necelých dvou letech přesun z dolního areálu do horního areálu do pavilonu CH. Poslední stěhování pak proběhlo před třemi lety z pavilonu CH do pavilonu C. To všechno s sebou neslo změnu počtu stanic, počtu personálu, změnu systému práce... Sami tak posuďte, jak úžasný personál jsem měla, že zvládl všechna stěhování a ustál všechny změny, přestože to bylo někdy velmi těžké.

Chtěla bych samozřejmě poděkovat všem, s kterými jsem spolupracovala (včetně všech z obslužných oddělení, kteří nám zajišťují dodávky materiálu – Technickému oddělení, Obchodnímu oddělení a všem ostatním). Konkrétně chci poděkovat paní Lence Babišové z Obchodního oddělení, které jsem snad nespočetněkrát zapomněla potvrdit objednávku a ona mě na to mile upozornila. Dále také děkuji paní Marii Závíšové ze Zaměstnaneckého oddělení, která má na starosti mzdovou agendu našeho velkého oddělení, za krásnou spolupráci a nadstandardní vztahy.

#### ■ Jaké jsou vaše plány do dalších dní?

Jako správný důchodce nebudu mít čas nazbyt. Chystám se konečně navštívit příbuzné na Slovensku a cestovat po Čechách. Těším se, že budu mít opět čas na knížky. Budu si užívat chvílky s rodinou a uvidím, co život přinese.

#### ■ Ing. Veronika Dubská

*Oddělení vnitřních a vnějších vztahů*

## PODĚKOVÁNÍ

Velice rád bych na tomto místě u příležitosti odchodu do důchodu vrchní sestry Chirurgického oddělení Mgr. Magdaleny Hálové vyjádřil krátké, ale o to upřímnější poděkování. Paní vrchní byla člověkem na svém místě. Tam, kde byla nutná rozhodnost, se uměla rozhodnout a vyžadovat poslušnost. Byla silná, kde bylo třeba nezlomnosti, a uměla být i balzámem tam, kde bylo vhodné jednat s trpělivostí. Oceňoval jsem její samostatnost i schopnost práce v týmu. Řešila úkoly s nadhledem, poctivostí a klidem.

Děkuji za léta spolu strávená a přeji Ti, Magdo, s celým kolektivem spokojený čas zaslouženého aktivního odpočinku, naplněné plány i radost z vnoučat, na která nyní budeš mít dostatek času. Vždy se s Tebou budeme rádi setkávat.

#### ■ Prim. MUDr. Petr Pták, Ph.D.

*Chirurgické oddělení*